

31. *Жинкин Н. И.* Речь как проводник информации / Н. И. Жинкин. – М. : Наука, 1982. – 158 с.
32. *Аветян Э. Г.* Природа лингвистического знака / Э. Г. Аветян. – Ереван : Митк, 1968. – 223 с.
33. *Белявская Е. Г.* Семантика слова / Е. Г. Белявская. – М. : Высшая школа, 1987. – 179 с.
34. *Бенвенист Э.* Общая лингвистика / Э. Бенвенист ; [пер. с фр.]. – М. : Прогресс, 1974. – 447 с.
35. *Блумфилд Л.* Язык / Л. Блумфилд ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1968. – 607 с.
36. *Литвин Ф. А.* Многозначность слова в языке и речи / Ф. А. Литвин. – М. : Высшая школа, 1984. – 119 с.
37. *Стернин И. А.* Проблемы анализа структуры значения слова / Иосиф Абрамович Стернин. – Воронеж : Изд-во ВГУ, 1979. – 156 с.
38. *Стернин И. А.* Лексическое значение слова в речи / Иосиф Абрамович Стернин. – Воронеж : Изд-во ВГУ, 1985. – 171 с.
39. *Сахарный И. А.* Введение в психолингвистику / И. А. Сахарный. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1989. – 184 с.
40. *Минаева Л. В.* Слово в языке и речи / Л. В. Минаева. – М. : Высшая школа, 1986. – 140 с.
41. *Комлев Н. Г.* Слово в речи Денотативные аспекты / Н. Г. Комлев. – М. : Изд-во МГУ, 1992. – 216 с.
42. *Комлев Н. Г.* Компоненты содержательной структуры слова / Н. Г. Комлев. – М. : Изд-во МГУ, 1969. – 192 с.
43. *Арутюнова Н. Д.* Типы языковых значений : Оценка. Событие / Нина Давидовна Арутюнова. – М. : Наука, 1988. – 341 с.
44. *Чейф Уоллес Л.* Значение и структура языка / Л. Уоллес Чейф ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1975. – 432 с.
45. *Бюлер К.* Теория языка / К. Бюлер. – М., 1993.

ПОПОВА Н.М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ГЕНДЕРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ІСПАНОМОВНОМУ ІНТЕРВ'Ю ДІЯЧІВ КУЛЬТУРИ

У статті досліджуються гендерно марковані способи мовної репрезентації світу в публічному інтерв'ю іспаномовних журналістів, акторів, співаків, порівнюються мовні засоби вираження комунікативної поведінки представників різних статей, що дає можливість інтерпретувати механізми когнітивного осмислення отриманої інформації задля ефективного досягнення прагматичних цілей дискурсу.

Ключові слова: мовна особистість, мовна компетенція, комунікативна компетенція, гендер, стереотип, комунікативні стратегії, мовні засоби.

В статье исследуются гендерно маркированные способы языковой репрезентации мира в публичном интервью испаноязычных журналистов, актеров, певцов, сравниваются языковые средства выражения коммуникативного поведения представителей разных полов, что дает возможность интерпретации механизмов когнитивного осознания полученной информации для эффективного достижения прагматических целей дискурса.

Ключевые слова: языковая личность, языковая компетенция, коммуникативная компетенция, гендер, стереотип, коммуникативные стратегии, языковые средства.

The article deals with studying of gender methods of world language representation in public interviews of Spanish speaking journalists, actors and singers. It compares language means of communicative behavior expression of men and women to interpret received information and to achieve discourse pragmatic aims due to them.

Key words: language personality, language competence, gender, stereotype, communicative strategies, language means.

Актуальність дослідження полягає в нагальній необхідності розуміння механізмів створення ефективної комунікації в суспільстві, де значна кількість непорозумінь виникає через невміння осіб різних статей адекватно зрозуміти мовленнєве повідомлення й належним чином відреагувати на нього. Дослідження стратегій і мовних засобів репрезентації мовної особистості з урахуванням гендерного параметру дає можливість визначити головні відмінності в мовній картині світу чоловіків і жінок, їхніх ціннісних концептів та зрозуміти глибинний зміст, закодований у їхньому дискурсі, що сприяє досягненню порозуміння в гендерному спілкуванні.

Метою дослідження є виявлення й систематизація гендерно маркованих способів репрезентації дискурсу й мовних засобів відображення комунікативної поведінки чоловіків і жінок, що дає можливість створити модель інтерпретації механізмів когнітивного осмислення отриманої інформації, яка може сприяти досягненню прагматичних цілей дискурсу, що відбувається між представниками різних статей.

Об'єкт дослідження становить чоловічий та жіночий дискурс, який містить поняття, що мають відмінну значущість для мовних особистостей різних статей.

Предметом дослідження є мовленнєва репрезентація, лексичні й граматичні мовні засоби, що відбивають гендерний аспект іспаномовного інтерв'ю.

Матеріалом дослідження є інтерв'ю відомих особистостей, таких як письменники, музиканти, співаки, актори, тобто осіб з високим рівнем культури, які несуть її в маси. Відповідно, усі вони, як чоловіки, так і жінки, даючи публічне інтерв'ю, користуються лише літературною іспанською мовою, що відповідає нормі й узусу. Високий культурний рівень респондентів дає можливість порівняти гендерні особливості стратегій і засобів комунікації, не відволікаючись на вікові, професійні й інші особливості, які зумовлюють використання регіональних, специфічних чи нелітературних варіантів іспанської мови.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше вивчається гендерна репрезентація інтерв'ю діячів іспанської культури з урахуванням когнітивного підходу до вибору мовних засобів мовною особистістю, визначаються особливості репрезентації мовної картини світу представниками різних статей на лексичному й граматичному рівнях мови, гендерні відмінності в побудові іспаномовного дискурсу.

У сучасному мовознавстві когнітивна парадигма наукового знання, що дозволяє описати зв'язок мови з пізнавальними процесами, є найбільш оптимальним підходом до опису так званого гендерного аспекту дискурсу. Це пов'язано, насамперед, з відмінностями соціальної та емоційної оцінки, яка надається тим чи іншим явищам представниками різних статей. Адже ієрархічний та оцінний тезаурус мови є комунікативно значущими угрупованнями лексичних одиниць, дослідженням яких присвячено праці багатьох лінгвістів: Н.Д.Арутюнової, О.Н.Баранова, Г.Ф.Гібатової, С.С.Кузьміна, Л.Б.Нікітіної, Т.В.Пісанової, О.М.Старикової, В.І.Шаховського та ін.

Значна кількість наукових праць присвячена вивченню системи мови в межах антропологічного підходу (Г.Вежбицька, Б.О.Серебренніков, В.М.Телія, О.С.Кубрякова, Ю.М.Караулов, Ю.С.Степанов, Г.Г.Почепцов), що включає залучення гендерного аспекту як одного з соціальних факторів комунікації.

Гендер – термін, що виник у соціальних науках – у сучасному мовознавстві позначає комплекс соціальних, культурних і психологічних явищ, які співвідносяться зі статтю індивіда [1:124]. Гендерний аналіз був започаткований у 70-х роках ХХ століття в британській (М. Адлер, Р. Макаулей, С. Ромейн) та американській лінгвістиці (Д. Камерон, Р. Лакофф). Протягом останнього десятиріччя гендерна проблема активно досліджується у вітчизняному мовознавстві (Н.Д.Борисенко, О.Л. Бессонова, О.В.Дудолодова та ін.). Більшість мовознавців вивчають окремі аспекти гендерних особливостей: фонетичні (В. Лабов, Р. Макаулей), граматичні (В. Вольфрам, Р. Фасольд), а також відмінності в реальному спілкуванні (Дж. Коутс).

На даному етапі розвитку лінгвістичної науки стає можливим поєднання когнітивного та гендерного підходів, що дає можливість об'єднати на єдиній концептуальній основі мовні та позамовні знання про мовну особистість.

Найбільш обґрунтовано проблему мовної особистості розробив у своїх працях російський вчений Ю.М.Караулов. Під “мовною особистістю” він розуміє сукупність здібностей та характеристик, які зумовлюють створення й сприйняття мовленнєвих творів (текстів), що відрізняються за: а) ступенем структурно-мовленнєвої складності; б) глибиною й точністю відображення дійсності; в) певною цільовою спрямованістю [2:6]. Ю.М.Караулов зазначає, що мовна особистість як предмет лінгвістичного дослідження дає змогу на систематичній основі

розглядати чотири фундаментальні мовні якості. По-перше, тому що особистість є осередком та результатом соціальних законів, по-друге, тому що вона є продуктом історичного розвитку етносу, по-третє, з причини належності її мотиваційних нахилів, які виникають із взаємодії біологічних спонукань з соціальними та фізичними умовами, – до психічної сфери, і по-четверте, в силу того, що особистість є творцем та користувачем знакових, тобто системно-структурних за своєю природою утворень [2:8]. Таким чином, поняття “гендеру” стає незамінною й важливою складовою вивчення механізмів функціонування мови та когнітивних аспектів її розуміння й інтерпретації індивідами різних статей.

Комунікативна поведінка чоловіків і жінок розрізняється залежно від норм відповідної культури. І хоча кардинальної різниці в мовленнєвій поведінці чоловіків і жінок не існує, проте відмінності є на всіх рівнях мови. Гендерна диференціація більшою мірою репрезентована на фонологічному й дискурсивному рівнях і меншою мірою на лексичному та синтаксичному рівнях [3:2].

Гендерна маркованість висловлювань спирається на положення про залежність комунікативної поведінки людини, зокрема її гендерного аспекту, від існуючих комунікативних стереотипів. На когнітивному рівні гендерні стереотипи визначаються як найзагальніші уявлення про якості, атрибути, моделі поведінки та соціальні ролі, сумісні або несумісні з образом типового чоловіка або жінки в свідомості певного лінгвокультурного соціуму на конкретному історичному етапі його розвитку. На мовному рівні гендерні стереотипи розглядаються як системи знаків, що репрезентують етно- та соціокультурні уявлення про типового чоловіка або жінку за певної передбачуваності асоціативних зв'язків [4:2].

Мовна особистість характеризується мовною та комунікативною компетенцією, що формуються в процесі її соціального становлення.

Термін “мовна компетенція” в науковий обіг був уведений Н.Хомським. Він визначався як “знання мови” й протиставлявся “використанню мови” та мовній активності [5:468], що, практично, є аналогом протиставлення мови й мовлення. Сфера соціалізації особистості, усі соціальні фактори в поєднанні з біологічною та психологічною поведінкою людини, зумовлюють становлення особистості як члена соціуму та впливають на спосіб її комунікативної діяльності. Саме в американській соціолінгвістиці мовна компетенція

почала розглядатися не як вроджена здатність, а як результат процесу соціалізації, визначивши мовну компетенцію не лише як володіння граматиною й словниковим складом мови, але й як знання умов і ситуацій, у яких відбувається мовленнєвий акт.

Проте, зважаючи на психологічні відмінності статей, їх різну соціальну роль у родині й, відповідно, у суспільстві, оцінні концепти в свідомості чоловіків і жінок формуються дещо по-різному. Емоційність, чуттєвість та більш розвинена інтуїція жінок протиставляє їх більш стриманому, урівноваженому й логічному чоловічому мисленню, а отже, й поведінці, включаючи вербальну.

Гендерна диференціація більшою мірою репрезентована на фонологічному й дискурсивному рівнях і меншою мірою на лексичному та синтаксичному. На рівні мови відмінності у використанні мовних засобів чоловіками й жінками полягають у наступному:

- виборі лексичних засобів з яскраво маркованим конотативним значенням у жінок і більш нейтральним у чоловіків:

En Estados Unidos adoran el éxito; aquí lo odian [1, p.1].

- використанні значної кількості оцінних прикметників, прислівників жінками (включаючи змістовно ненавантажені, лексеми-підсилювачі), і меншою мірою чоловіками:

Creo que hay cosas del sonido que realmente pueden cambiar el sentido de una escena [2, p.1].

No es una persona que desvele fácilmente sus sentimientos, pero me dio muy buenas notas porque es un lector muy inteligente [1, p.2].

Volcarte en un libro es tan absorbente que acabas viviendo con esa otra gente que es ahora tu verdadera familia, y quienes te rodean tienen que pagar un precio [2, p.3].

- частішому використанні слів-паразитів чоловіками, форм ввічливості та фактичних конструкцій жінками:

Bueno, eso lo estoy haciendo ahora [6, p.2].

A veces, en el cine ves escenas que te aburren, ¿no? Y yo no quería que me aburriera [2, p.2].

- співвідношенні використання оцінних суфіксів (жінки – зменшувальні, чоловіки – зі зневажливим або збільшувальним значенням),:

P. ¿Y algo que le quede por hacer?

R. Un montón, hermano. Una ópera, por ejemplo. Un ballet [6, p.1].

La versión con ellas es mucho más rica y además ¡tenemos las mismas batitas que en “Carita de ángel” [3, p.2].

- частішому використанню жінками вставних фраз чи речень, що збільшує експресивність висловлювання та його інформативність, тоді як чоловіки надають перевагу окремим чи менш поширеним реченням:

Por supuesto que estaba interesada en escribir sobre las preocupaciones de una mujer de mi edad y creo que, como en toda la escritura, eso implica la proyección de las propias ansiedades [1, p.2].

Así acabe en Seattle. Así descubrí el piano [6, p.1].

El retiro no es para mí. Demasiadas cosas ocupan mi vida [6, p.2].

- різному співвідношенню структурних типів речень: у мовленні чоловіків кількість питальних речень значно менша, ніж у мовленні жінок, що зумовлюється відмінністю семантичного значення (запитання, спонукання, риторичне запитання тощо):

P. ¿Qué opinión le merece Omar al Bashir como político?

R. ¿Político? No es un político. Es un militar. Sólo gobierna por la fuerza [1, p.1].

- тенденція до використання експресивних, особливо стилістично знижених засобів.

Lo único que divide la música es la gente: hay gente que toca como el culo y gente que toca bien; hay gente que tiene buen gusto, y gente que no [5, p.1].

Іншою складовою мовної особистості є комунікативна компетенція. Поняття комунікативної компетенції, одне з головних у соціолінгвістиці, розроблене в працях Д.Хаймса та інших вчених. Воно визначається як знання носія мови щодо використання в певних соціокомунікативних ситуаціях відповідних дискурсних форм, що передбачає здатність/уміння правильно оцінювати ситуацію спілкування та породжувати доречні висловлювання [6:272]. Комунікативна компетенція, за визначенням Т.Радзівської, – це суб'єктивний чинник текстотворчої діяльності [7:16]. Цей чинник найвиразніше виявляється в ситуаціях, де закладено передумову для використання автором різних прошарків комунікативної компетенції. Можна стверджувати, що мовленнєва компетенція відіграє роль механізму адаптації в складній для автора ситуації текстотворення. Оскільки комунікативна поведінка людини значною мірою залежить від її вміння зорієнтуватися в кожній конкретній ситуації, то приходимо до висновку, що рівень розвитку інтуїції, уваги до деталей та

скрупульозність значною мірою впливають на рівень комунікативної компетенції.

Соціолінгвістичні дослідження доводять існування відмінностей між комунікативною компетенцією чоловіків й жінок, що проявляється у використанні різних мовних засобів для висловлювання однієї й тієї ж думки. Лінгвісти вважають, що через відмінності мовлення різних статей, вони обирають засоби мови відповідно до “типових стилів” мовлення. Наприклад, іспанська мова має тенденцію до виявлення “чоловічого” стилю, чого не спостерігається в українській мові. Так, базові лексичні одиниці іспанської мови поділяються на роди завдяки номінативному значенню (*el varón – la hembra, el padre – la madre*), лексичному значенню (*el frente – la frente, el capital – la capital*), морфологічно (*el muchacho – la muchacha, el actor – actriz*). Завдяки патріархальному укладу давнього суспільства, “чоловіча” тенденція іспанської мови виявляється у використанні чоловічого роду іменника в множині на позначення осіб (чи предметів) обох статей, більшість власне іспанських іменників належать до чоловічого роду, що стосується й узагальнених іменників, які позначають як чоловіка, так і жінку (*el hombre – людина, el ser – істота, el niño – дитина, el animal – тварина*).

Досліджуючи гендерні відмінності мовлення, соціолінгвісти виділили типові особливості так званого “владного” мовлення чоловіків і “слабкого” мовлення жінок (Дж.Коатс, У.О’Барр, Дж.Лакофф). У своєму соціолінгвістичному дослідженні “Women, men and language” Дж.Коатс, базуючись на результатах, отриманих У.О’Барром, що досліджував судові свідчення чоловіків і жінок, зробила висновки щодо особливостей вибору мовних засобів жінками порівняно з чоловіками. Дослідниця робить висновок про причини “слабкості” жіночого мовлення, вбачаючи причину цього в слабкому соціальному становищі жінки в суспільстві порівняно з становищем чоловіка [8].

Звичайно, зважаючи на те, що дослідження проводилося на початку восьмидесятих років ХХ століття, висновки досить резонні. Проте на сучасному етапі, завдяки значній кількості демократичних, гуманітарних і феміністичних рухів становище жінки в суспільстві поступово змінюється. Відповідно піддається змінам і засоби мовного вираження та оцінки концептів у свідомості представників різних статей. Яскравим свідченням цьому є експериментальне опитування, описане в дисертації О.Л.Бессонової [9:34], що свідчить про невідповідність уявлень чоловіків про сучасну систему жіночих цінностей.

Отже, вміння будувати висловлювання відповідно до позамовних параметрів ситуації спілкування, обирати відповідні мовленнєві структури та враховувати прагматичні особливості мовленнєвого простору значною мірою зумовлюється рядом характеристик індивідів: нейрофізіологічних, психічних та інших біологічних, а також впливом соціальних та економічних чинників, а не лише їхнім мовленнєвим досвідом, рівнем інтелекту чи знаннями мови.

Гендерний підхід дозволяє розглядати структури мови в контексті різниці між чоловіками й жінками, що особливо яскраво виражена в ряді концептів, які входять до складу оцінного тезауруса мовного співтовариства. Базовими гендерними концептами є концепти “чоловіче” й “жіноче”, що розглядаються не тільки з погляду їхньої біологічної сутності, але і як поняття, у яких відбивається чинний суспільний устрій, соціальні ролі та стереотипи статей і які змінюються в ході розвитку людського суспільства.

Стратегії, котрі обирають чоловіки й жінки для опису певних явищ, ситуацій, надання оцінок тощо відрізняються наступними параметрами:

- чоловіки прагнуть до точності номінацій, тоді як у мовленні жінок присутня більша кількість модальних форм, що виражають різний ступінь невпевненості, імовірності, невизначеності:

P. *¿Está su vida en peligro por la lucha que está encabezando?*

R. *Es posible que sí* [4, p.1].

Sí, sin duda. Lo que nunca me gustó es que me pusieran una etiqueta [1, p.1].

- жінки використовують інтонацію запитання в декларативному контексті, що сприяє двозначному розумінню дискурсу, дає можливість відступу, що відсутнє в мовленні чоловіків:

Buenos días, ¿comenzamos? [2, p.1].

- у мовленні жінок частіше присутня ілюкції невпевненості при відсутності самої невпевненості, яка майже відсутні в чоловіків:

Querría que fuera real, que hubiera detalles físicos [2, p.1].

Pero no quiero convencer a nadie de que vengo del tango ni de que soy un tanguero [5, p.1].

- у чоловічому мовленні більша увага приділяється таким ціннісним орієнтаціям, як професійність, сила, могутність, відвага, тоді як жінки надають перевагу оцінкам, пов'язаним з надійністю, відповідальністю, соціальним статусом, красою, любов'ю, відданістю.

Hay que hablar con valentía de lo que está pasando con la piratería [6, p.1].

Fue una cruzada en la que yo fui el general, no fui el único soldado, pero sí el que estaba al mando [5, p.2].

- у мовленні жінок переважає позитивна оцінка, тоді як у чоловічому мовленні вона є нейтральною або негативною:

Somos criaturas violentas. Siempre ha sido así y siempre lo será. No estamos nunca lejos de la agresión [5, p.1].

Mi tía Concha es una actriz respetada y querida, cuyo trabajo y el amor por el teatro me influyó en la decisión de dedicarme a la interpretación [3, p.1].

- мовлення чоловіків рішучіше, менш емоційне й лаконічніше, ніж жіноче:

Cuando dejen de existir los estudios de grabación y lo hayan conseguido, lo lamentarán [6, p.2].

Таким чином, у мовленнєвій поведінці жінок відсутня домінантність, вони вміють слухати й зосередитися на проблемах співрозмовника. Їхнє мовлення характеризується як більш гуманне й менш агресивне. Жінкам властива велика поступливість, кооперативність, менша впевненість у веденні полеміки, вони частіше посилаються й наводять приклади конкретних випадків з особистого досвіду чи найближчого оточення, використовують прямий стиль мови, передаючи чийсь репліки. Жіночому мовленню властиві експресивні моделі вираження свого ставлення до співрозмовника, до навколишньої дійсності. Асоціативні поля в чоловічому й жіночому мовленні співвіднесені з різними фрагментами картини світу: професійна, військова сфера, спорт, захоплення, переконання (чоловіки), родина, діти, навколишній повсякденний світ, стосунки, природа (жінки).

Висновки та подальші перспективи дослідження. Таким чином, гендерний аналіз сучасних текстів-інтерв'ю дає можливість відійти від традиційних трактувань мовних явищ, а також описати мовний матеріал, що складає тезаурус іспанської мови, з погляду уявлень про поняття “чоловіче” й “жіноче”, що є компонентами культури суспільства й піддаються постійним змінам у ході історичного розвитку. Знання про виявлені відмінності в стратегіях побудови дискурсу та обраних мовних засобах сприяє кращому розумінню глибинної сутності дискурсу осіб протилежної статі та його точнішої інтерпретації. Тож, на подальші дослідження заслуговують питання, пов'язані з відмінностями

концептуальної картини світу обох статей, мовними засобами, що обираються для її репрезентації та розробкою механізмів їх взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Горошко Е.И.* Информационно-коммуникативное общество в гендерном измерении: [монография] / Елена Ивановна Горошко. – Х.: ФЛП Либуркина Л. М., 2009. – 660 с. 2. *Караулов Ю.Н.* От грамматики текста к когнитивной структуре дискурса / Юрий Николаевич Караулов // Язык. Познание. Коммуникация / сост. Валентина Васильевна Петрова. – М.: Прогресс, 1989. – С. 5-11. 3. *Борисенко Н.Д.* Гендерний аспект репрезентації персонажного мовлення в англійських драматичних творах кінця ХХ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / Наталія Дмитрівна Борисенко; Київськ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2003. – 27 с. 4. *Дудолодова О.В.* Динаміка мовної репрезентації гендера в англійському публіцистичному дискурсі (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / Ольга Василівна Дудолодова; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Харків, 2003. – 20 с. 5. *Хомський Н.* Аспекты теории синтаксиса / Ноам Хомский; [пер. с англ. А.Е.Кибрика, В.В.Раскина, Е.И.Шовкуна; общ. ред. и предисл. В.А.Звегинцева]. – М.: Издательство Московского ун-та, 1972. – 230 с. 6. *Hymes D.* On communicative competence / Dell Hathaway Hymes // *Linguistic Anthropology*: ed. Alessandro Duranti. – Malden, MA: Blackwell, 2000 [1965]. – P. 53-73. 7. *Радзівєвська Т.В.* Комуникативно-прагматичні аспекти текстотворення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. філол. наук: спец. 10.02.15 “Загальне мовознавство” / Радзівєвська Тетяна Вадимівна; НАН України; Інститут української мови. – К., 1999. – 33 с. 8. *Coates J.* Women, men and language: a sociolinguistic account of gender differences in language / Jane Coates. – London: Longman, 1993. – 215 p. 9. *Бессонова О.Л.* Оцінний тезаурус англійської мови: когнітивний і гендерний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / Бессонова Ольга Леонідівна; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2003. – 39 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. *Tubella P.* En Estados Unidos adoran el éxito; en Inglaterra lo odian [Електронний ресурс]: Entrevista con Isabel Fonseca, escritora / Patricia Tubella. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://ccat.sas.upenn.edu/~haroldfs/bibliogs/legal.html>. 2. *Ciriza A.* Soy escéptica por naturaleza [Електронний ресурс]: Entrevista con Isabel Coixet, cineasta / Alejandro Ciriza. – Madrid. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.outreach.utk.edu/ljp/links/links.html>. 3. *García R.* Ya soy yo. He dejado de ser la sobrina de... [Електронний ресурс]: Entrevista con Manuela Valezco, actriz / Rocío García. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.outreach.utk.edu/ljp/links/links.html>. 4. *Elola J.* Llevaré pantalones todos los días [Електронний ресурс]: Entrevista con Lubna Husein, activista sudanesa y periodista / Joseba Elola. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://www-clg.bham.ac.uk/forensic/index.htm>. 5. *Puchades J.* Litto Nebbia nunca mira atrás [Електронний ресурс]: Entrevista con Litto Nebbia, el fundador del rock argentino / Juan Puchades. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://ccat.sas.upenn.edu/~haroldfs/bibliogs/legal.html>. 6. *Seisdedos I.* Michael Jackson no tenía tanto talento [Електронний ресурс]: Entrevista con Quinsy Jones, músico / Iker Seisdedos. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.outreach.utk.edu/ljp/links/links.html>.

ПРИГОДІЙ С.М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТРАНСТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ
(на матеріалі “Північних оповідань” Дж.Лондона)